Бути розумним — це круто

ПРОФЕСОР Кмітливий

пізнавально-розважальний журнал
№1 (49) — січень 2009

Марс

4 820013 150037 01

Марс утричі менший за Землю

Доба — 24 год. 37 хв.

Рік — 687 діб

Супутники: Деймос, Фобос

У наступному номері читай про...

Марс

Який він?

Тарсіс — гірська місцевість із трьома найбільшими вулканами у Сонячній системі

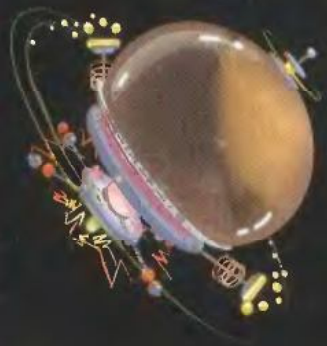

ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

Ще з давніх часів люди спостерігали за зірками на небі й давали їм імена. Зірку, що сяяла червоним світлом, назвали Марсом — на честь давньоримського бога війни. Не менш цікаві назви отримали й два супутники Марса: Фобос — страх, Деймос — жах.

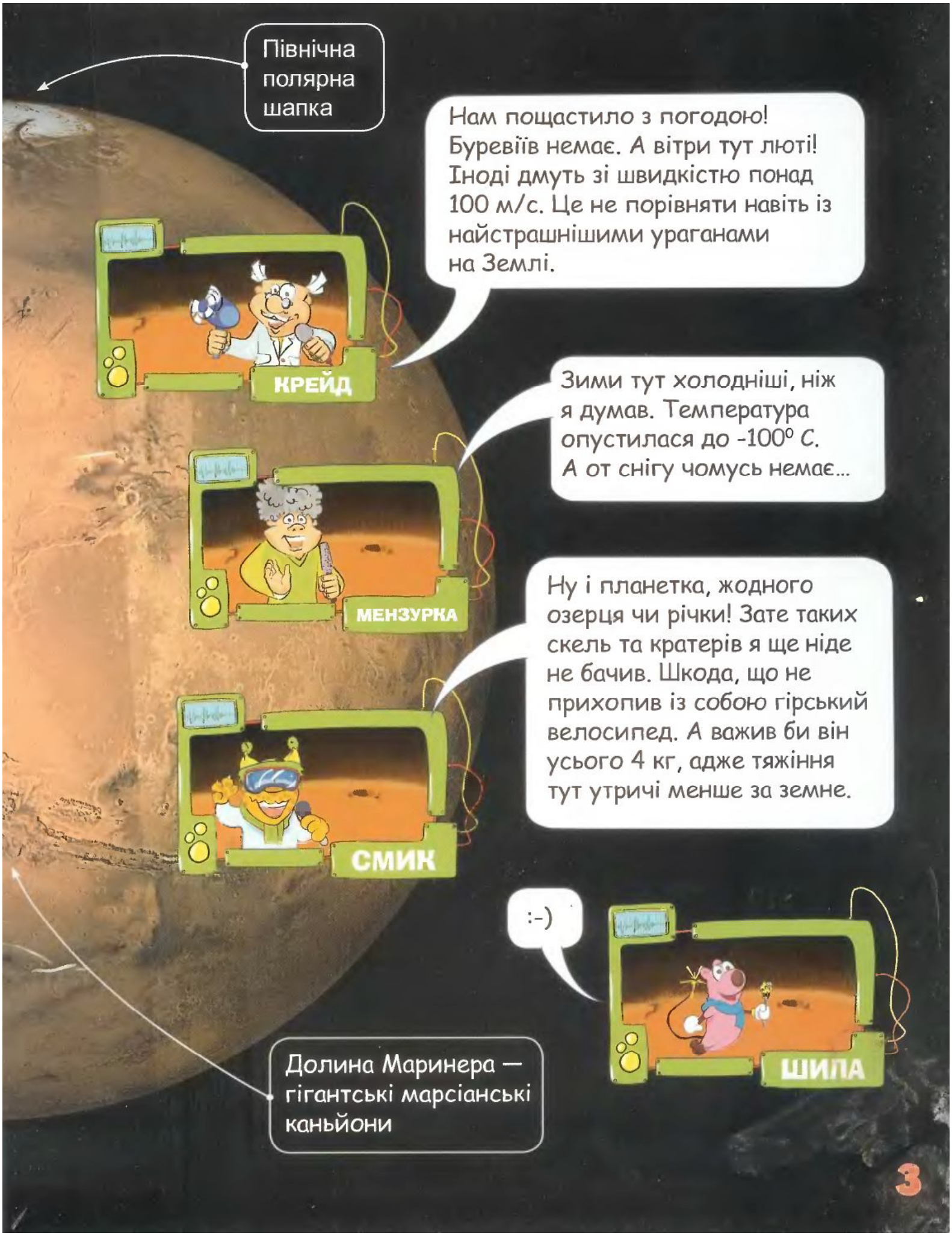
Північна полярна шапка
Нам пощастило з погодою! Буревіїв немає. А вітри тут люті! Іноді дмуть зі швидкістю понад 100 м/с. Це не порівняти навіть із найстрашнішими ураганами на Землі.
КРЕЙД
Зими тут холодніші, ніж я думав. Температура опустилася до -100° С. А от снігу чомусь немає...
МЕНЗУРКА
Ну і планетка, жодного озерця чи річки! Зате таких скель та кратерів я ще ніде не бачив. Шкода, що не прихопив із собою гірський велосипед. А важив би він усього 4 кг, адже тяжіння тут утричі менше за земне.
СМИК
:-)
ШИПА
Долина Маринера — гігантські марсіанські каньйони

Чи є життя на Марсі?

На пошуки найпростішої форми життя та води люди відправили на Марс уже чимало роботів. І от які цікавинки їм вдалося відкрити.

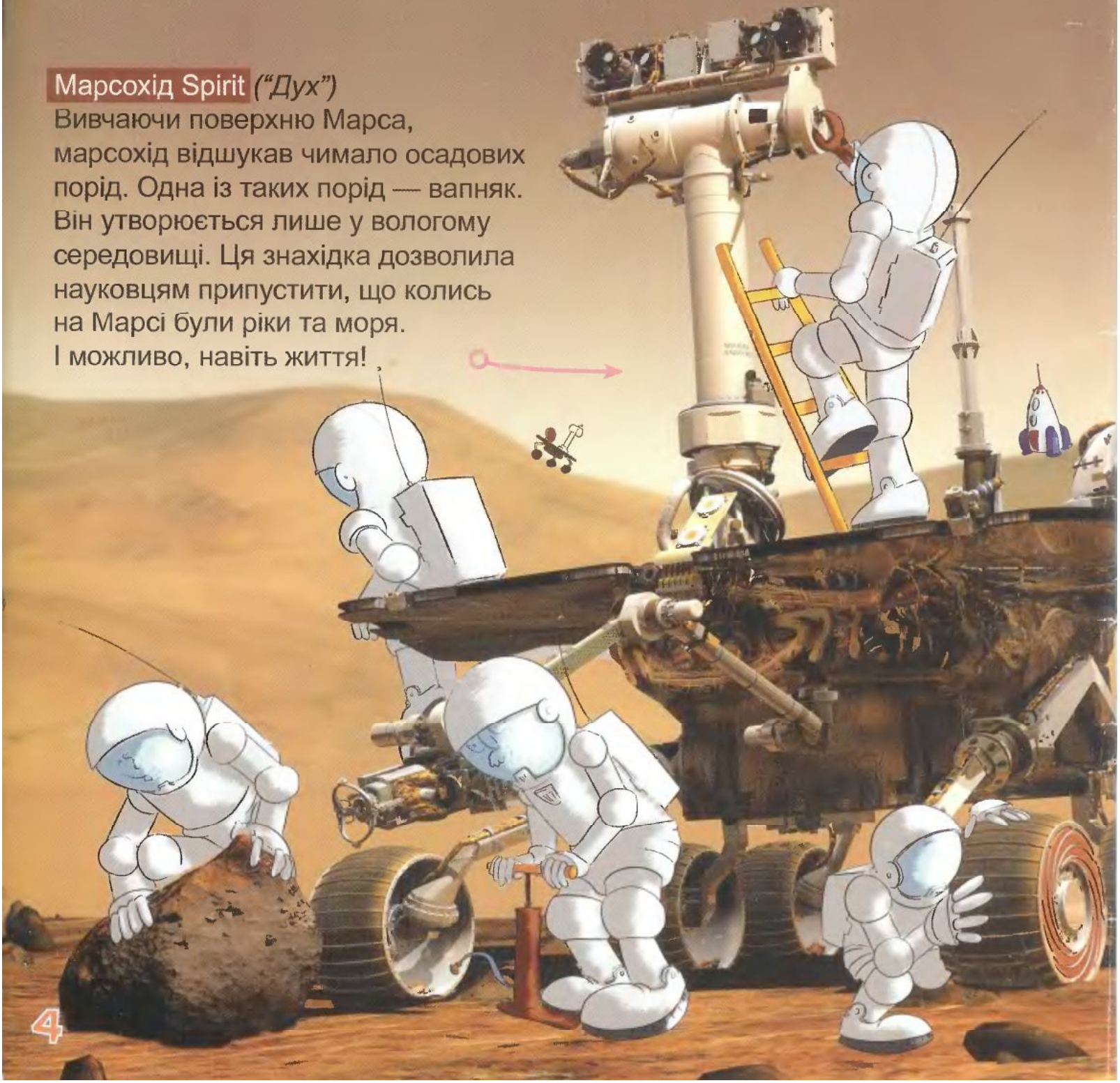

Марсохід Spirit *("Дух")*
Вивчаючи поверхню Марса, марсохід відшукав чимало осадових порід. Одна із таких порід — вапняк. Він утворюється лише у вологому середовищі. Ця знахідка дозволила науковцям припустити, що колись на Марсі були ріки та моря. І можливо, навіть життя!

Автоматична міжпланетна станція Phoenix *("Фенікс")*

"Феніксу" вдалося знайти воду тільки у твердому стані, тобто лід. Також, слідкуючи за погодою, він зафіксував значні снігопади. Та сніг на Марсі рідко торкається поверхні планети. Здебільшого він літає у атмосфері, аж доки не випарується.

Автоматична міжпланетна станція Mars Reconnaissance Orbiter

("Марсіанський орбітальний розвідник")

Орбітальний розвідник обладнаний потужною камерою, що спроможна фіксувати з 300-метрової висоти деталі розміром 30 см. А ще радіолокатором, що допоміг відшукати пласти льоду глибоко під поверхнею Марса.

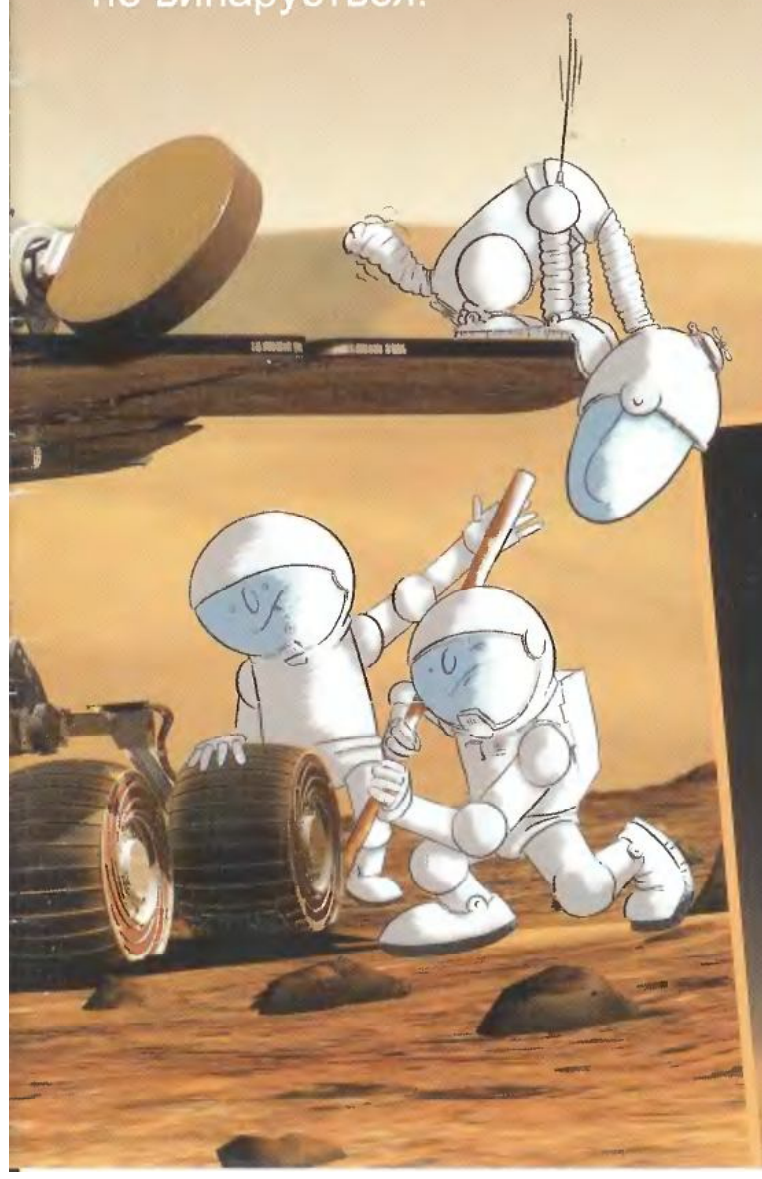

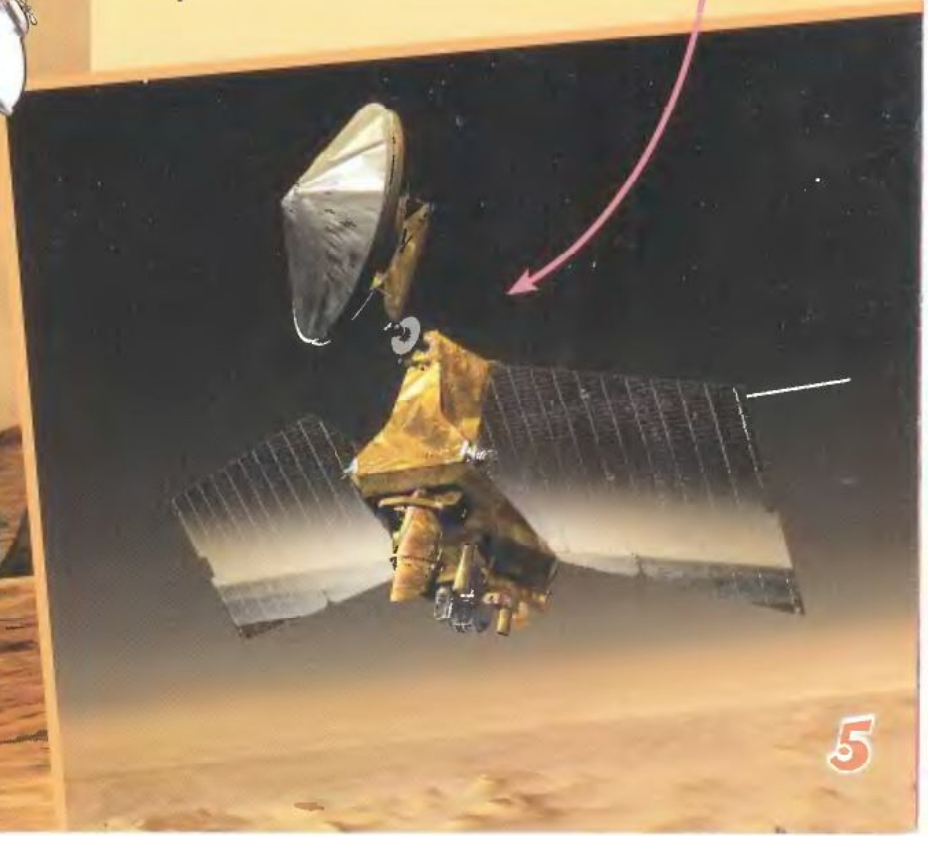

РОЗГЛЯДАЛКА

Марс майбутнього

1 Знайди Шилу

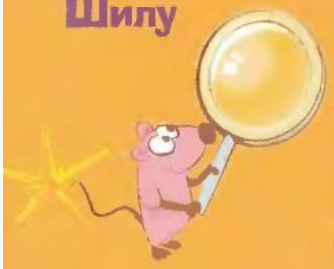

2 Знайди фрагменти

МАРСОПАРК

Бажаєте чаю?

Офіціанте, чаю, будь ласка!
1

Ось Ваш чай...
2

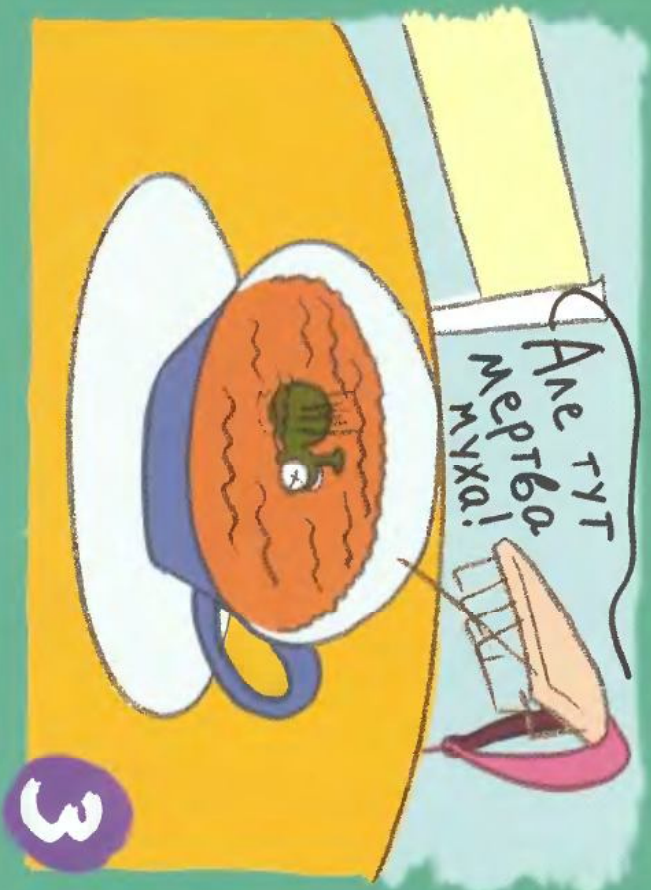
Але тут мертва муха!
3

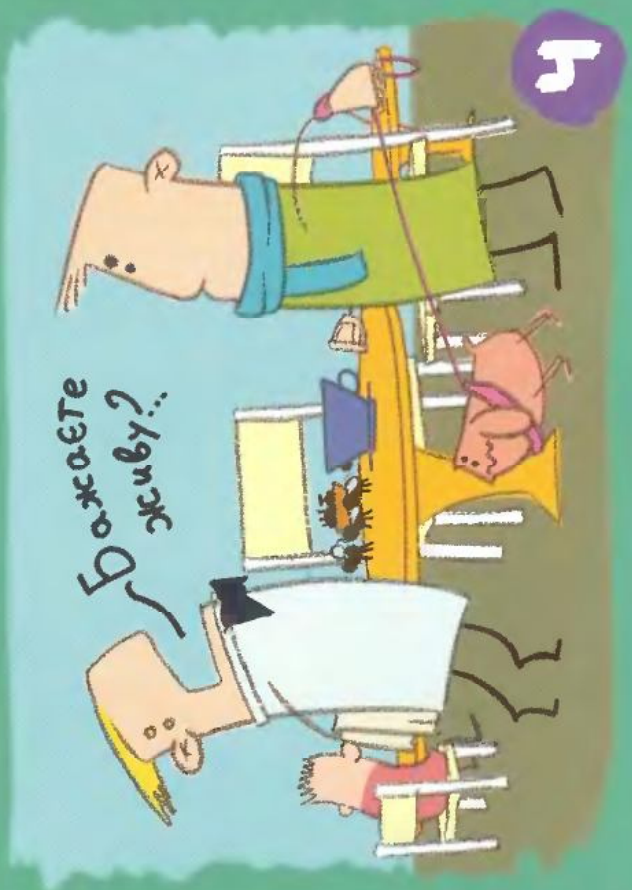
Бажаєте живу?...
4

Ось який він,

північний олень

Північ важко назвати привабливим місцем для існування. Зима тут триває до дев'яти місяців, а температура повітря опускається аж до -50^0 С. Та північні олені недаремно отримали свою назву — їм такі умови до вподоби.

Місце проживання

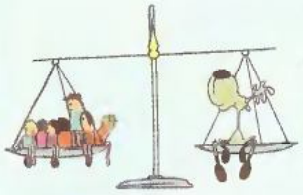

Вага до 200 кг

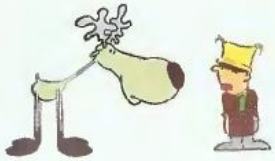

Зріст 140 см

У наступному номері читай про...

ОЛЕНІ ВМІЮТЬ

скидати роги

перепливати стрімкі ріки

занурюватися під воду

розгрібати снігові кучугури

Для прогулянок по снігових пустелях тобі неодмінно знадобилися б снігоступи. А от північним оленям вони зовсім ні до чого. Їхні копита настільки широкі, що дозволяють не тільки ходити, а й легко бігати по снігових кучугурах.

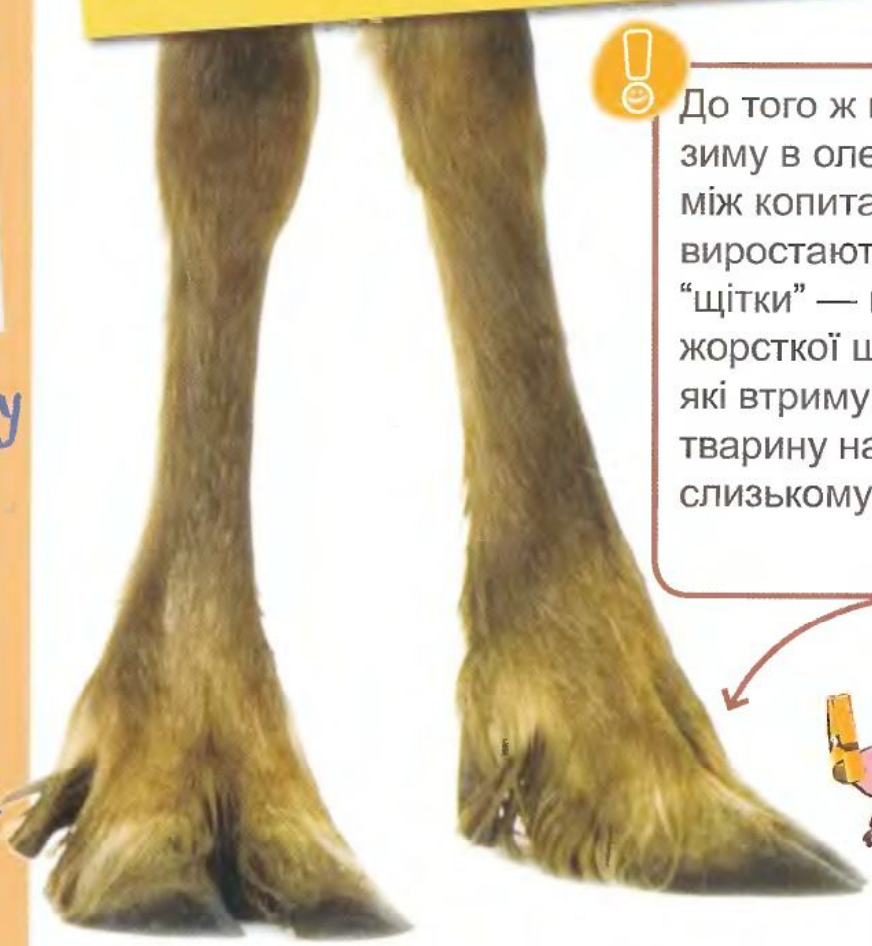

До того ж на зиму в оленів між копитами виростають "щітки" — пучки жорсткої шерсті, які втримують тварину на слизькому льоду.

Рослинність півночі вкрай бідна, тому північний олень невибагливий до їжі. Його головна "страва" — лишайник. Та щоб дістатися до нього, оленям іноді доводиться розгрібати сніг завтовшки до 1 м.

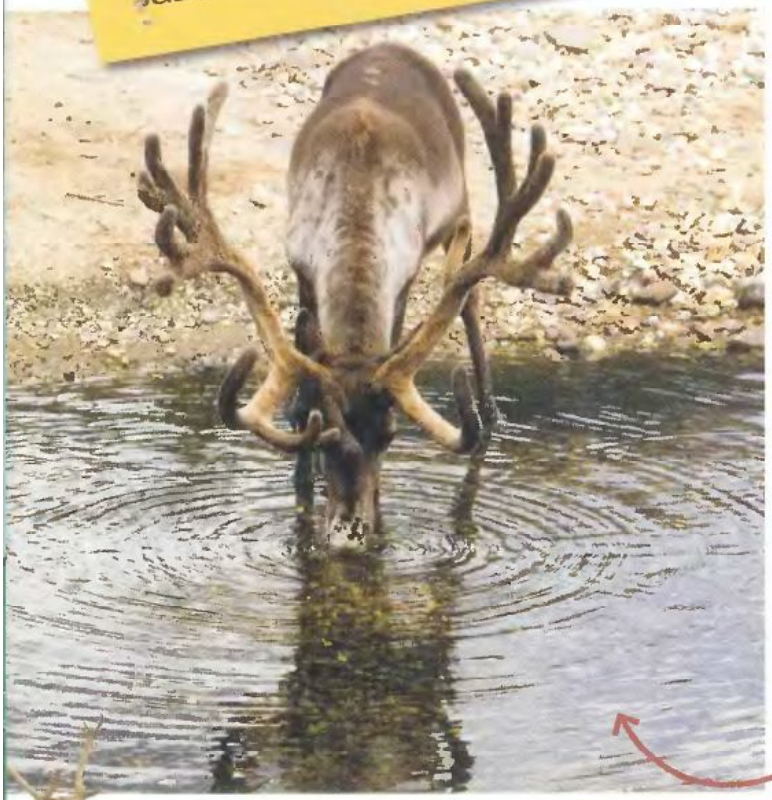

Лишайник дуже поживний, але не містить мінеральних солей. Тому олені часто п'ють морську воду та їдять водорості, занурившi голову під воду.

А ще північні олені — завзяті кочівники. Відстані їхніх кочівель рекордні серед парнокопитних тварин (понад 1000 км). До речі, маршрути своїх мандрівок олені час від часу змінюють, щоб лишайник на попередніх встиг відрости.

Володимир Вернадський

ЯК НАРОДЖУЄТЬСЯ КАМІННЯ

Відрізнити талановитого хлопчика від звичайного дуже легко. Звичайний хлопчик, якщо перечепиться через каменюку, каже "Ой!". А талановитий — "Ой, як цікаво!". Зараз тобі це відомо, а в далекому 1863-му, коли народився Володя Вернадський, про таке, мабуть, ніхто не знав.

Володя й сам спочатку перечіплювався, як усі, через каміння. А коли вже навчався у харківській гімназії, якось набрав його повні кишені й пішов до будівельників. Вони ж повинні розумітися на всілякому камінні, якщо будують із нього будинки!

Ви не уявляєте, як реготали будівельники, коли хлопець спитав у них: "Скажіть, а як народжується каміння?". Нічого не вдієш. На такі запитання треба було шукати відповіді самому.

Коли Володя виріс — вирушив у наукову експедицію по каміння. Набрав його повні кишені, кілька рюкзаків, поскладав у валізу… Навіть трохи за пазуху поклав…

Якщо ви уявили, як регочуть будівельники, то легко уявите, як реготали звичайні перехожі, коли побачили чоловіка з повними рюкзаками каміння.

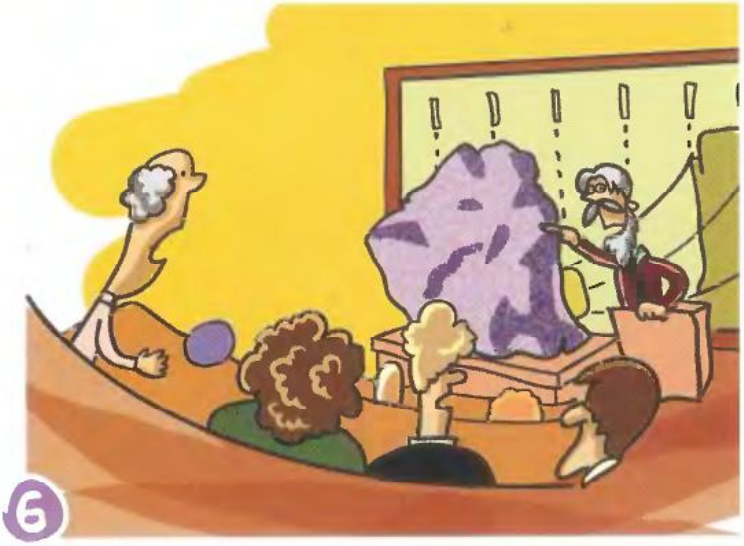

А коли Володимир Вернадський став академіком — прочитав для всіх цікаву лекцію про каміння. Ніхто вже не реготав. Тільки слухали, пороззявлявши роти…

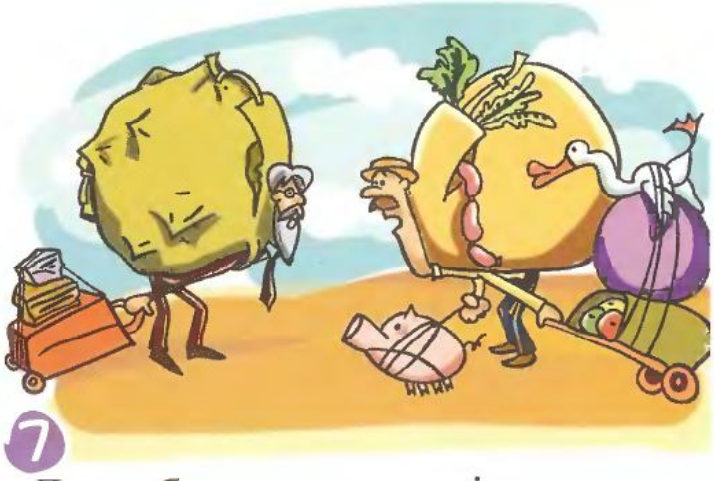

Люди були переконані, що справжні експедиції бувають до моря на пляж… Або до бабусі у село… чи там у гастроном по хліб… А майбутній учений тільки хитав головою: “Невже їм байдуже, як народжується каміння?”.

8

Виявляється, камені — це кристали і мінерали. Вони народжуються, ростуть, старіють і… вмирають. І вчений це довів. Ось так завдяки Володимиру Вернадському народилася наука про мінерали — мінералогія.

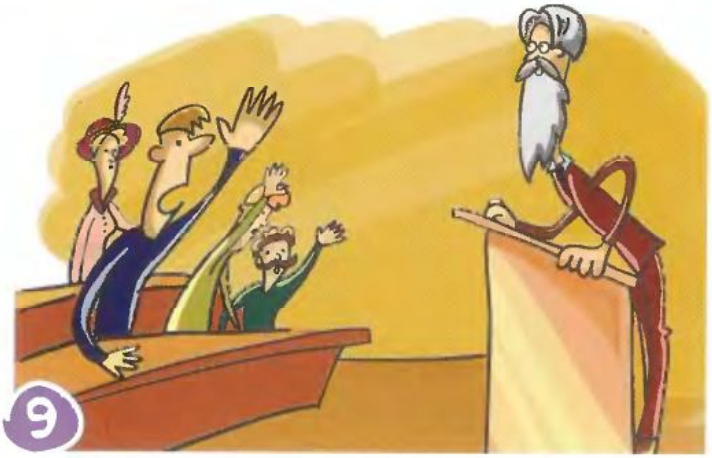

9

На одній із лекцій хтось вигукнув: “Якщо каменюки народжуються, то скільки їм зараз років?”. Дивне запитання, але Вернадський і не думав із нього сміятися.
Після лекції всі жваво спілкувалися, тільки лектор стояв задумливий: “Яке цікаве запитання…”.

10

Відповідь знайшлася випадково. Вернадський помітив, що певні види каменів випромінюють радіацію — такий особливий різновид енергії.

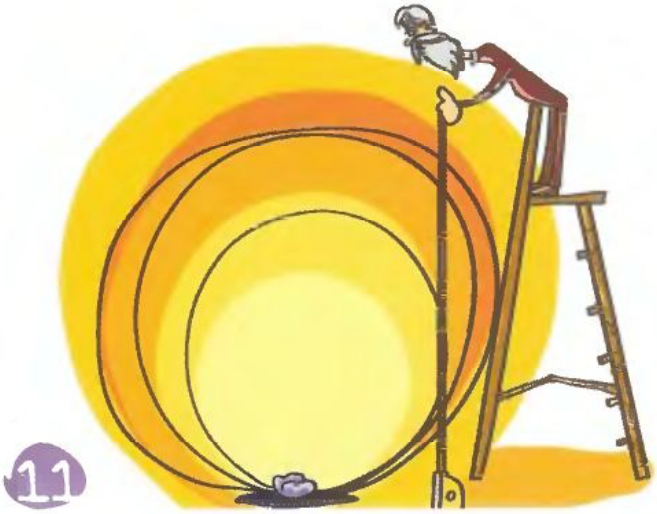

11

Володимир, тепер уже Іванович, добре подумав, зробив деякі вимірювання і… І народилася наука радіологія, завдяки якій можна визначити не тільки, як народжується каміння, але й скільки йому років…

12

Володимир Вернадський зробив ще так багато відкриттів, що науковці всього світу визнали його видатним ученим. Щоб про це не забували нащадки, на його честь випустили монету, ім'ям Вернадського назвали гори в Антарктиді, вулиці й бібліотеки.

13

Учений вірив, що з часом людський допитливий розум зуміє дізнатися, що відбувається всередині Землі, а що — у далекому космосі. Людина збагне, що вона — частинка єдиного живого організму всесвіту.

14

Тож, ідучи в "експедицію" по хліб до гастроному, згадай: ти ідеш по планеті Земля. І пам'ятай: настирним та допитливим вдається ставити цікаві запитання і знаходити на них правильні відповіді.

Розклад уроків

На друге півріччя

Понеділок

Вівторок

Середа

Четвер

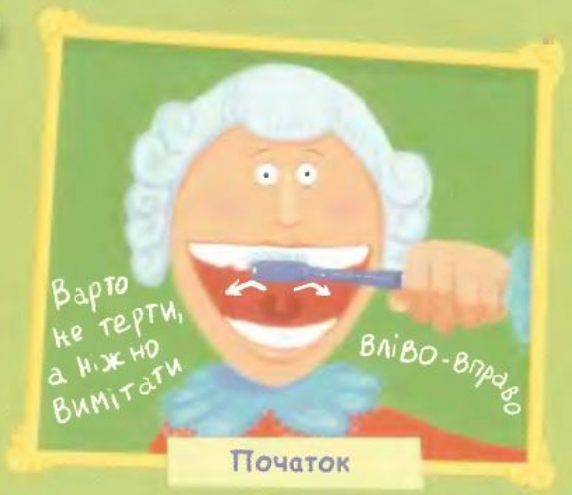

Початок

Наступний крок

П'ЯТНИЦЯ
Далі
Наостанок рух щіткою вліво-вправо по жувальній поверхні
Завершення
ЛАКАЛУТ
Малятко 4
ДИТЯЧА ЗУБНА ПАСТА без цукру
ЛАКАЛУТ
ЛАКАЛУТ
Шайтанка 8+
Спеціально для захисту дитячих постійних зубів
Дитячі пасти "Лакалут" – правильний догляд за зубами дітей будь-якого віку!
ЛАКАЛУТ

Таємниці Місяця

ДЛЯ ДОСЛІДУ ТОБІ ПОТРІБНО:

ЛІХТАРИК

М'ЯЧ

УВАГА! ДОСЛІД ВАРТО ПРОВОДИТИ УВЕЧЕРІ, АЛЕ НЕ ПІЗНІШЕ 21:00

УСПІШНОГО ДОСЛІДУ!

Сам Місяць не світиться,
а бачимо ми його тільки тоді,
коли він освітлений Сонцем.

RIDDLES

How many words do you know that end with "ow"? Use the letters to help you finish the words.

Mia...
Gl...
Swall...
Gr...
Sn...
Pill...
B...
Rainb...

1. People do this every time when they eat or drink.
_____ow

2. It can be on top of a gift.
_____ow

3. You put your head on it when you are sleeping.
_____ow

4. A plant can do this.
_____ow

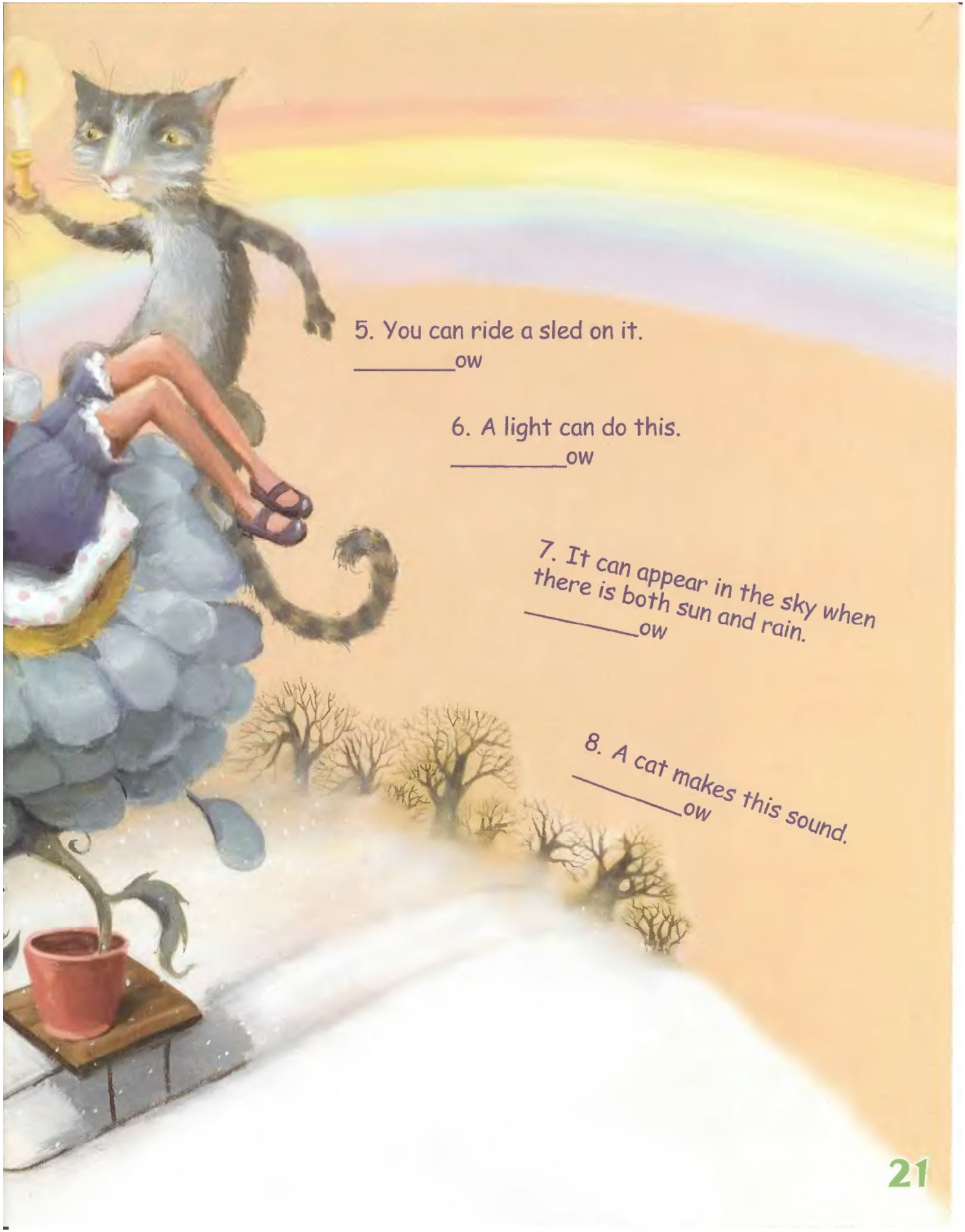

5. You can ride a sled on it.
_____ow

6. A light can do this.
_____ow

7. It can appear in the sky when there is both sun and rain.
_____ow

8. A cat makes this sound.
_____ow

Навколо світу — за 12 місяців

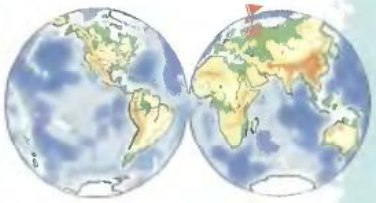

Столиця Фінляндії — Гельсінкі

СЛОВНИЧОК-ПУТІВНИЧОК

до побачення — **някеміім**

привіт — **хей**

Національна валюта — фінляндська марка

ФІНЛЯНДІЯ — КРАЇНА ТИСЯЧІ ОЗЕР І СОНЦЯ ОПІВНОЧІ

Країна у Європі. Її рівнинна земля укрита лісами та озерами, а вздовж берега розкинулося безліч кам'янистих островів. Це край довгої сніжної зими і короткого теплого літа. Місцеві мешканці — фіни — розмовляють двома мовами: фінською і шведською.

Тут запросто зустрінеш на вулиці зайця чи оленя. Можна переночувати у крижаній хатці (в теплому спальнику) і через прозорий дах побачити полярне сяйво. Познайомитися із білим ведмежам, рисями, пінгвінами, моржами у зоопарку "Рауна".

ГОРДІСТЬ ФІНІВ

Вода у Фінляндії кришталево-чиста — найчистіша з-поміж інших країн.
Nokia — всесвітньо відома фірма-виробник мобільних телефонів — заснована у Фінляндії, в однойменному містечку Нокія.

НОТАТКИ НА ХОДУ

Сафарі на собачих упряжках — оце драйв! Мчиш на санках, запряжених хаскі, під їхній веселий гавкіт повз іскристі кучугури! Зауваж: ці собачки не буксують навіть у глибокому снігу.
Музей "Арктикум" здивував: тут, у Полярному театрі, можна побачити полярне сяйво, ще й усе про нього дізнатися.

ЗА ЛЕГЕНДОЮ, полярне сяйво спалахує завдяки... лисицям. Коли вони, мовляв, полюють на сопках*, то крешуть пишними хвостами об ці горби — та так, що іскри в небо летять.

***Сопки — високі горби, вкриті чагарником.**

ТРАДИЦІЇ

Жоден фін не уявляє свого життя без сауни. І правильно! Гаряча пара в таких лазнях очищає не тільки тіло, а, кажуть, і думки. А від чистих думок і настрій радісний!

Колись фіни навіть народжувалися у сауні. А в легендах саамів (корінних мешканців Фінляндії) воїнів-богатирів називали "мужами сауни".

ЕТИКЕТ навпаки

Розмовляючи з фіном, забудь про англійську — натомість активно жестикулюй і розмахуй руками, намагаючись долучити до розмови співбесідника.

Той спокійний і врівноважений фін, замість того, щоб показати тобі дорогу до музею, вкаже шлях до зоопарку — там якраз бракує жвавих навпенят.

ДИВИНКИ МЕНЮ

ДЕСЕРТ

Пиріг із морошкою (ця ягода росте на численних фінських болотах) до столу подають у сковороді, щоб не розтікся. А свіжі огірки смакують із медом — спробуй і ти!

Увага: сюрприз!
Яскравий конверт для листівок шукай у наступному випуску журналу.

Літо у Фінляндії — з білими ночами. Сонце й опівночі світить так, що можна читати книжку. А зимове сонце днями не піднімається з-за горизонту. Ці явища — полярний день і полярна ніч — бувають тому, що країна частково знаходиться в зоні полярного кола (області біля північного полюсу Землі).

ФІНСЬКА РОДЗИНКА

Лапландія — заполярна частина Фінляндії, де мешкає Санта-Клаус (по-фінськи Йоулупуккі). У своїй резиденції він зустрічає гостей, що приїздять сюди сім'ями. Недовірливим дорослим Санта показує паспорт, де замість дати народження написано: "давним-давно". Гостей не лише катають на оленячій упряжці — можна навчитися керувати оленями і навіть отримати "водійські права".

SUOMI

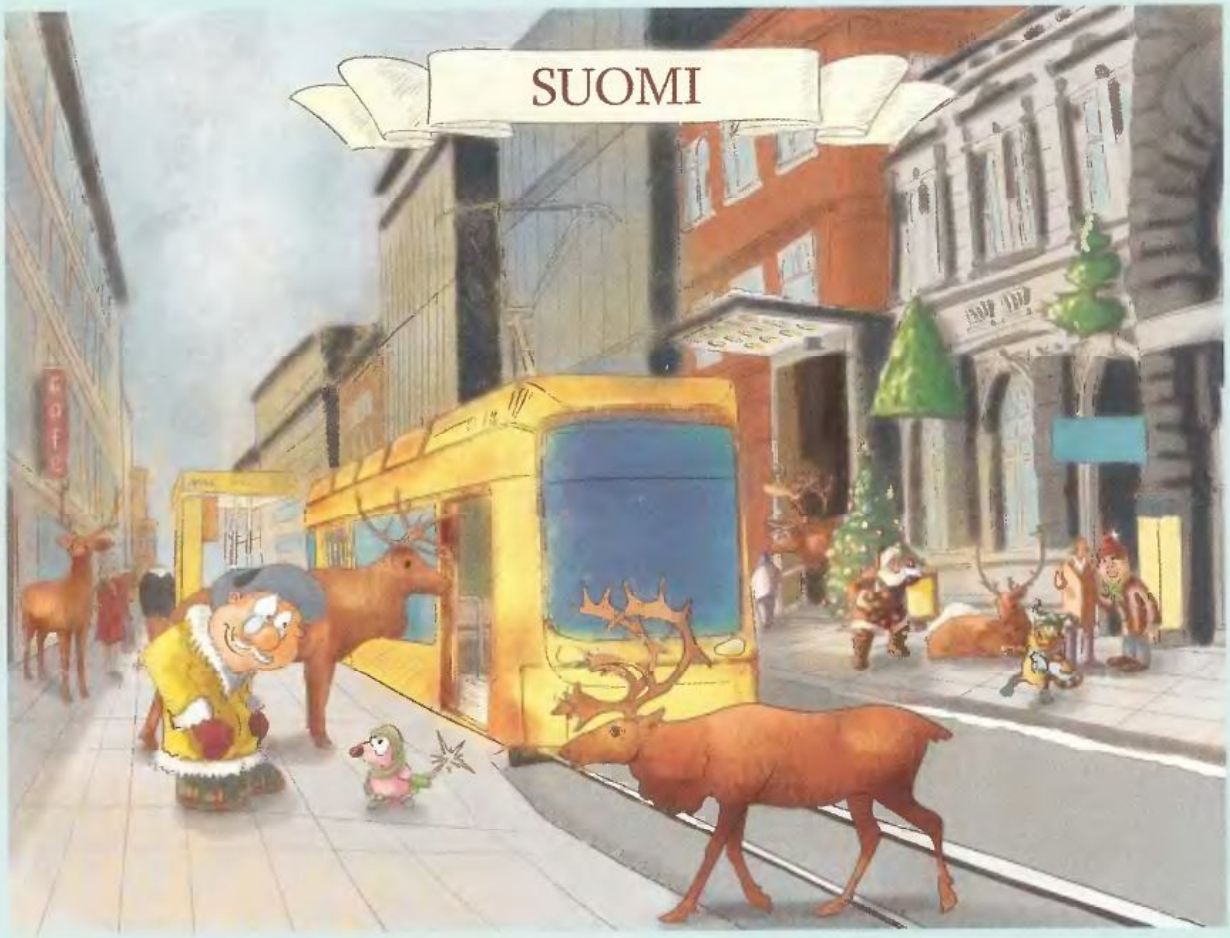
SUOMI

Павло Пирогов
Сафарі на собачих упряжках

Фотолистівка напам'ять від професора Крейда

Листівка-додаток до журналу „Професор Крейд"
professor@kraid.com.ua

Павло Пирогов
У місті Хельсінкі

Фотолистівка напам'ять від професора Крейда

Листівка-додаток до журналу „Професор Крейд"
professor@kraid.com.ua

Фіни — майстри з вигадування дивних розваг: вони залюбки влаштують конкурс із гри на уявній гітарі.

Знайди 10 розбіжностей по-фінски

Форма життя

Пропоную вашій увазі новий сучасний марсохід з обладнанням для роботи в тяжких інопланетних умовах.

!!!

Цим марсоходом можна керувати за допомогою приладу дистанційного управління.

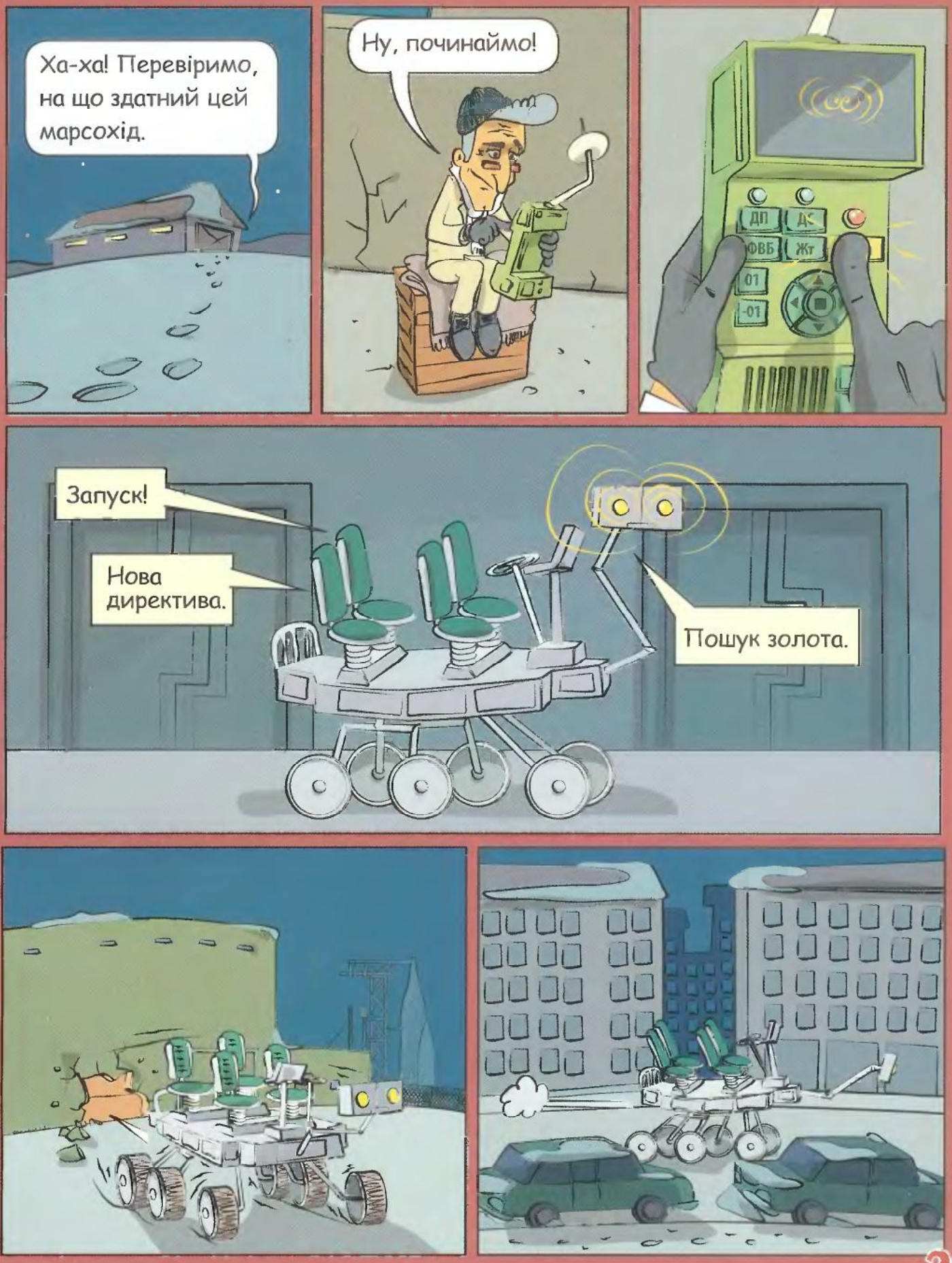
Ха-ха! Перевіримо, на що здатний цей марсохід.
Ну, починаймо!
ДП
ДС
ФВБ
Жт
01
-01
Запуск!
Нова директива.
Пошук золота.

БАНК

Ух, золото!

Зразки матеріалу "золото" взято у кількості двох тонн.

Прямую в точку зустрічі.

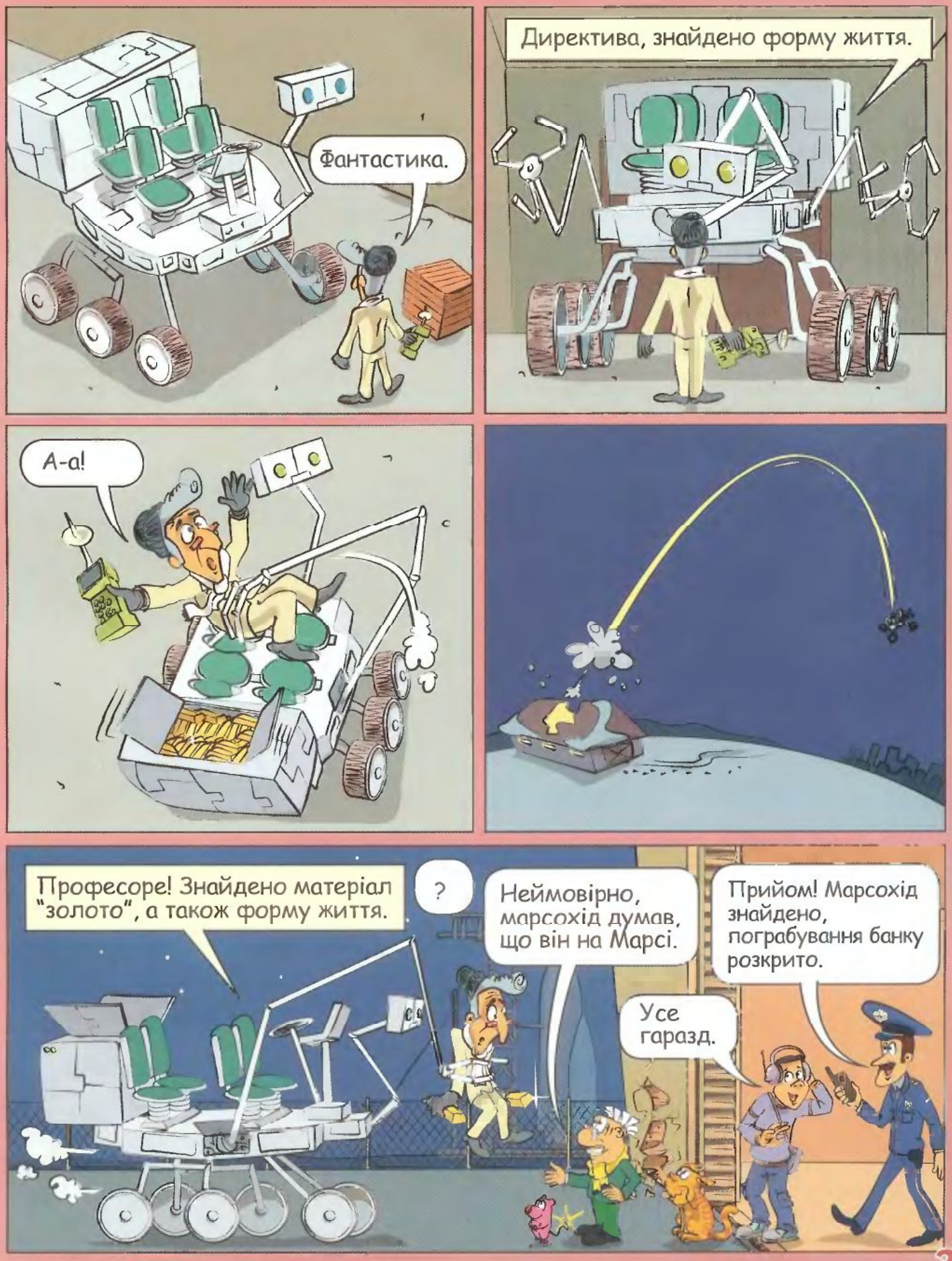
Фантастика.
Директива, знайдено форму життя.
А-а!
Професоре! Знайдено матеріал "золото", а також форму життя.
?
Неймовірно, марсохід думав, що він на Марсі.
Прийом! Марсохід знайдено, пограбування банку розкрито.
Усе гаразд.

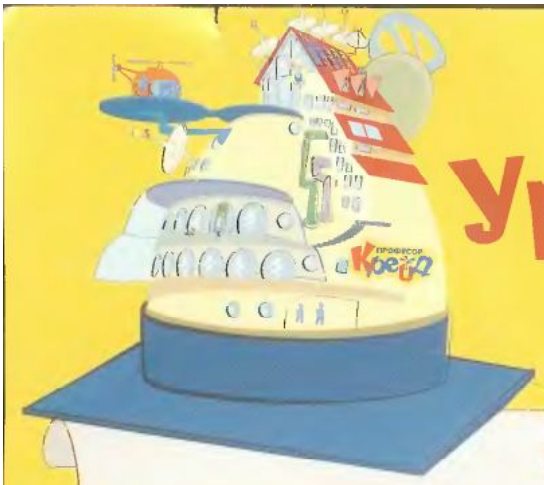

Ура!!!

У Новому році Академія Крейда поповнилася розумними та кмітливими! Вітаємо переможців "академічного" конкурсу із почесним званням молодшого академіка Академії Крейда!

Річну передплату на журнал "Професор Крейд" та іменні футболки молодшого академіка Академії Крейда отримують:

Тетяна Очеретяна, м. Біла Церква;
Анжеліка Челікіді-Сініченко, м. Суми;
Наталя Лазар, м. Луцьк;
Олексій Дзензура, м. Кіровоград ;
Анна Роньшина, м. Київ;

Заохочувальні призи — книги від видавництва "Країна мрій" — талановитим учасникам конкурсу.

Анастасія Плахотник, м. Запоріжжя;
Е. Г. Шимко, м. Сімферополь;
Юлія Коваль, с. Слов'яносербськ;
Олександра Цібере, м. Ужгород.

Річну передплату на журнал "Професор Крейд" отримують молодші академіки

Віталій Зелінський, м. Вінниця;
Олександра Заозерна, м. Дніпропетровськ;
Вікторія Видиборець, с. Вишеньки;
Денис Жушман, м. Жовті Води;
Дмитро Левицький, с. Слобода;
Божена Біла, м. Стебник;
Андрій Бевза, м. Суми;
Дарина Великород, м. Тростянець;
Григорій Трухан, м. Київ.

Удруге підтвердила звання молодшого академіка Академії Крейда

Богдана Вовченко, с. Теклине.

*Під нагородами мається на увазі передплата на журнал "Професор Крейд" за 1 грн. та право придбати футболку за 1,20 грн.

СТИСЛІ ВІДПОВІДІ НА ВСІ ТУРИ КОНКУРСУ

ТУР №1

1. Двоє нерозлучних друзів на поданому малюнку — рак і актинія.
2. У фразі "Cock-a-doodle-doo — barks a ringing cock" не на місці слово "barks".
3. Затемнення Сонця спричиняє тінь від Місяця.

ТУР №2

1. На Місяці не чутно ні звуку, тому що там немає повітря.
2. Жаба побачить тільки рухомий об'єкт — маленьку муху.
3. Прізвисько футболіста, рекордсмена світу з кількості голів, — Пеле.

ТУР №4

1. Задом наперед літає пташка колібрі.
2. Сичання у чайнику, що закипає, — це звук від лопання бульбашок повітря.
3. Русалка — міфічна істота.

ТУР №3

1. І в мурахи, і в кропиви є мурашина кислота.
2. "Інструмент", яким туркоче голуб, — стравохід.
3. Телефонний зв'язок називають стільниковим, тому що його принцип організації нагадує стільник.

ТУР №5

1. Комаха-"аквалангіст" — жук-плавунець.
2. "Бенуар" — це ложі (глядацькі місця) у театрі.
3. Віруси живуть у довколишньому середовищі.

ТУР №6

1. Сом — риба без луски.
2. Кити спілкуються поміж собою за допомогою ультразвуку.
3. Гриби, що ростуть під землею, та цукерки з однойменною назвою — трюфелі.

Усім-усім, хто брав участь у конкурсі, професор Крейд бажає справжнього задоволення від нових знань та перемог у 2009-му році!

Щомісячний дитячий журнал "Професор Крейд"
для дітей 6-10 років
січень 2009 №1 (49)

Засновано у 2004 році
Засновник та видавець © ВБ "Максимум"

Шеф-редактор: Олена Мальцева. **Арт-директор:** Максим Копилов. **Редактори:** Руслана Скачко, Любомир Шевчук
Головний художник: Павло Пирогов. **Музичний редактор:** Олег Петров. **Фоторедактор:** Андрій Валовий.
Комп'ютерна обробка: Євгеній Полозов. **Літературне редагування:** Сергій Чемеркін, Лідія Константинова, Леонід Гнатюк, Милослава Рубан.
Дизайн та верстка: Ігор Кожанов.

Матеріали підготували:
Тексти: Руслана Скачко (стор. 22-27, 32-33), Любомир Шевчук (стор. 2-5, 9-11, 18-19), Ірина Хачко (стор. 20-21), Сергій Ільницький (стор. 12-15), консультант Вікторія Янко.
Ілюстрації: Павло Пирогов (стор. 2-5, 9-11, 18-19, 22-27), Максим Копилов (стор. 1, 28-31), Наталія Єрмакова (стор. 6-7), Олександра Колядна (стор. 12-15), Ольга Кузнецова (стор. 20-21), Сергій Цимбалюк (стор. 10).

Тираж 60 000 примірників. Ціна договірна. **Передплатний індекс:** журналу — 91413, журналу з музично-літературним додатком — 91412. **Кольороподіл та друк** ТОВ "НОВИЙ ДРУК", 02094 м. Київ, вул. Магнітогорська, 1, тел.: 536-15-28. Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи №05.03.02-04/21938 від 11.04.2008 р. Свідоцтво про реєстрацію: КВ №9456 від 22.12.2004 р.

Адреса редакції та видавця: вул. І. Мазепи, 10 а, м. Київ, 01010. **professor@kraid.com.ua. Відділ продажу:** 494-25-01 (02).
Відділ редакційної передплати: 494-25-04.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Передрук текстів та відтворення графічних матеріалів журналу "Професор Крейд" — лише з дозволу редакції.
Всі матеріали, позначені 0+, публікуються на правах реклами.

ПИШИ НА АДРЕСУ:

ПРОФЕСОРУ КРЕЙДУ, ВУЛ. І. МАЗЕПИ, 10 А, М. КИЇВ, 01010.

маленька радість щодня

Фрутіко

Дивакуватий спортсмен

Де Ананасик міг зустріти такого дивакуватого спортсмена, ти здогадаєшся, якщо впишеш назви спортивного спорядження у таблицю.

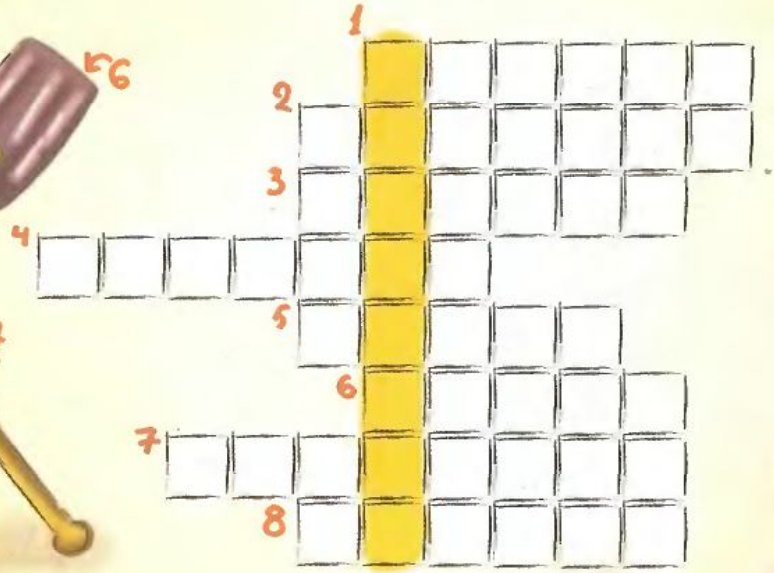

Виробник: ДП "Дрінкс Україна"
Ексклюзивний дистриб'ютор
в Україні: ДП "Пілснер Україна".
Тел.: (044) 492-86-17 (19)